

SL

SL

SL

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI

Bruselj, XXX
C

Osnutek

UREDBA KOMISIJE (EU) št. .../2011

z dne [...]

o spremembi Uredbe (ES) št. 1702/2003 o določitvi izvedbenih določb za certificiranje zrakoplovov in sorodnih proizvodov, delov in naprav glede plovnosti in okoljske ustreznosti ter potrjevanje projektivnih in proizvodnih organizacij

(Besedilo velja za EGP)

Osnutek

UREDBA KOMISIJE (EU) št. .../...

z dne [...]

o spremembi Uredbe (ES) št. 1702/2003 o določitvi izvedbenih določb za certificiranje zrakoplovov in sorodnih proizvodov, delov in naprav glede plovnosti in okoljske ustreznosti ter potrjevanje projektivnih in proizvodnih organizacij

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe (ES) št. 216/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. februarja 2008 o skupnih predpisih na področju civilnega letalstva in ustanovitvi Evropske agencije za varnost v letalstvu ter razveljavitvi Direktive Sveta 91/670/EGS, Uredbe (ES) št. 1592/2002 in Direktive 2004/36/ES⁽¹⁾,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Da bi se za nekompleksne zrakoplove na motorni pogon, rekreacijske zrakoplove ter sorodne proizvode in naprave začeli uporabljati ukrepi, ki so sorazmerni z njihovo preprosto konstrukcijo in vrsto operacije, ter hkrati ohranila visoka, enotna raven varnosti letalstva v Evropi, je treba spremeniti zahteve in postopke za certificiranje rekreacijskih zrakoplovov ter sorodnih proizvodov, delov in naprav ter projektivnih in proizvodnih organizacij.
- (2) Zato je treba Uredbo (ES) št. 1702/2003² ustrezno spremeniti.
- (3) Ukrepi, določeni v tej uredbi, temeljijo na mnenju ⁽³⁾, ki ga je izdala Evropska agencija za varnost v letalstvu (v nadaljnjem besedilu: agencija) v skladu s členoma 17(2)(b) in 19(1) Uredbe (ES) št. 216/2008.
- (4) Ukrepi, določeni v tej uredbi, so v skladu z mnenjem Odbora, ustanovljenega s členom 65 Uredbe (ES) št. 216/2008 –

---

¹ UL L 79, 19.3.2008, str. 1. Uredba, kakor je bila nazadnje spremenjena z Uredbo (ES) št. 1108/2009 z dne 21. oktobra 2009 (UL L 309, 24.11.2009, str. 51).

² UL L 243, 27.09.2003, str. 6. Uredba, kakor je bila nazadnje spremenjena z Uredbo (ES) št. 1194/2009 z dne 30. novembra 2009 (UL L 321, 8.12.2009, str. 5).

³ Mnenje 01/2011 o „postopku ELA“ ter „standardnih spremembah in popravilih“.

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Uredba (ES) št. 1702/2003 se spremeni:

1. Členu 1 se dodata novi opredelitvi za ELA1 in ELA2:

- (j) „zrakoplov ELA1“ pomeni naslednji evropski lahki zrakoplov s posadko:
  - (i) letalo z največjo vzletno maso (MTOM) 1 200 kg ali manj, ki ni razvrščeno kot kompleksni zrakoplov na motorni pogon;
  - (ii) jadralno letalo ali motorno jadralno letalo z največjo vzletno težo 1 200 kg;
  - (iii) balon z največjo deklarirano prostornino vzgonskega plina ali prostornino toplega zraka, ki ne presega 3 400 m³ za toplozračne balone, 1 050 m³ za prostoletne plinske balone, 300 m³ za vezane plinske balone;
  - (iv) zračno ladjo, namenjeno največ štirim potnikom in z največjo deklarirano prostornino vzgonskega plina ali prostornino toplega zraka, ki ne presega 3 400 m³ za toplozračne zračne ladje in 1 000 m³ za plinske zračne ladje;
- (k) „zrakoplov ELA2“ pomeni naslednji evropski lahki zrakoplov s posadko:
  - (i) letalo z največjo vzletno maso (MTOM) 2 000 kg ali manj, ki ni razvrščeno kot kompleksni zrakoplov na motorni pogon;
  - (ii) jadralno letalo ali jadralno letalo s pogonom z največjo vzletno težo 2 000 kg ali manj;
  - (iii) balon;
  - (iv) toplozračno ladjo;
  - (v) plinsko zračno ladjo, ki izpolnjuje vse naslednje zahteve:
    - 3 % največje statične teže,
    - nevektorski potisk (razen povratnega potiska),
    - konvencionalno in preprosto zasnovani:
      - konstrukcija,
      - sistem krmiljenja;
      - balonetni sistem,
    - komande brez servo podpore;
  - (vi) zelo lahek rotoplan.

Člen 2

Del 21 iz Priloge k Uredbi (ES) št. 1702/2003 se spremeni v skladu s Prilogo k tej uredbi.

Člen 3

Ta uredba začne veljati 20. dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju,

Za Komisijo
[...]
član Komisije

PRILOGA

Del 21 Priloge k Uredbi (ES) št. 1702/2003 se spremeni:

1) odstavek 21A.14(b) se nadomesti z naslednjim:

21A.14 Dokazovanje sposobnosti

„(b) Z odstopanjem od odstavka (a) lahko prosilec po alternativnem postopku za dokaz svoje sposobnosti zaprosi za soglasje Agencije za uporabo postopkov, ki določajo posebno projektivno prakso, vire in zaporedje dejavnosti, potrebnih za upoštevanje tega dela, če je proizvod eno od naslednjega:

1. zrakoplov ELA2;
2. motor ali propeler, vgrajen v zrakoplov ELA2;
3. batni motor;
4. propeler s stalnim ali nastavljivim korakom.“

2) Doda se nov odstavek 21A.14(c):

„(c) Z odstopanjem od odstavka (a) se prosilec lahko odloči, da dokaže sposobnost tako, da Agenciji predloži program certificiranja iz odstavka 21A.20(b)⁴, če je proizvod eno od naslednjega:

1. zrakoplov ELA1;
2. motor ali propeler, vgrajen v zrakoplov ELA1.

3) Odstavek 21A.35(b) se nadomesti z naslednjim:

21A.35 Testni leti

„(b) Prosilec opravi vse testne lete, ki jih agencija šteje za potrebne:

1. da ugotovi skladnost z veljavnimi zahtevami glede osnove za certifikacijo tipa in varstva okolja in
2. da za zrakoplove, ki naj bi se certificirali po tem oddelku, razen:
  - (i) jadralnih letal in jadralnih letal s pogonom,
  - (ii) balonov in zračnih ladij, opredeljenih kot ELA1 ali ELA2, ter
  - (iii) letal z največjo vzletno maso (MTOM) 2 722 kg ali manj,

ugotovi, ali obstaja sprejemljivo zagotovilo, da so zrakoplov, njegovi deli in naprave zanesljivi in da pravilno delujejo.“

4) Odstavek 21A.90 se nadomesti z naslednjim:

„21A.90A Področje uporabe

Ta poddel določa postopek za odobritev sprememb projektov tipa in certifikatov tipa ter določa pravice in obveznosti prosilcev za te odobritve in njihovih nosilcev. Ta poddel opredeljuje tudi standardne spremembe, za katere se ne uporablja postopek odobritve v skladu s tem poddelom. V tem poddelu sklicevanja na certifikate tipa vključujejo certifikat tipa in certifikat tipa z omejitvami.

(5) Doda se nov odstavek 21A.90B:

---

⁴ 21A.20(b), kot se predlaga v Mnenju 01/2010.

„21A.90B Standardne spremembe

- (a) Standardne spremembe so spremembe projekta tipa:
1. v zvezi z:
    - (i) letali z največjo vzletno maso (MTOM) 5 700 kg ali manj,
    - (ii) rotoplani z MTOM 3 175 kg ali manj;
    - (iii) jadralnimi letali, jadralnimi letali s pogonom, baloni in zračnimi ladjami, kot so opredeljeni v ELA1 ali ELA2;
  2. ki upoštevajo projektne podatke iz certifikacijske specifikacije, ki jo izda agencija, vsebujejo sprejemljive metode, tehnike in prakse za izvedbo in določitev standardnih sprememb, vključno s povezanimi navodili za stalno plovnost, ter
  3. niso v nasprotju s podatki nosilcev certifikata tipa.
- (b) Odstavki od 21A.91 do 21A.109 se ne uporabljajo za standardne spremembe.
- 6) V odstavku 21A.112B se vstavi točka (c):
- „(c) Z odstopanjem od odstavkov (a) in (b) lahko prosilec dokaže sposobnost tako, da agencija odobri program certificiranja, ki vsebuje podroben opis načinov za dokaz skladnosti za STC (dodatni certifikat tipa) na zrakoplovu, motorju in propelerju iz odstavka 21A.14(c).“
- 7) Odstavek 21A.116 se nadomesti z naslednjim:

„21A.116 Prenosljivost

Dodatni certifikat tipa se prenese samo na fizično ali pravno osebo, ki je sposobna prevzeti obveznosti iz 21A.118A in je v ta namen dokazala svojo sposobnost po merilih iz 21A.112B, razen za zrakoplove ELA1, za katere je fizična ali pravna oseba agencijo zaprosila za soglasje za uporabo postopkov, ki določajo njene dejavnosti za prevzem teh obveznosti.“

- 8) Odstavek 21A.307 se nadomesti z naslednjim:

„21A.307 Sprostitev delov in naprav za vgradnjo

Del ali naprava se lahko vgradi v proizvod s certifikatom tipa, če je varen za uporabo in če:

- (a) ima priloženo dovoljenje za sprostitev v uporabo (obrazec EASA 1), ki potrjuje, da je bil element proizveden v skladu z odobrenimi projektnimi podatki in je označen v skladu s poddelom Q; ali
  - (b) je standardni del ali
  - (c) je del ali naprava zrakoplovov ELA1 ali ELA2, ki:
    1. nima omejene življenjske dobe, ni sestavni del primarne konstrukcije niti kontrol za letenje; in
    2. je po mnenju lastnika zrakoplova ustrezen za vgradnjo na njegov zrakoplov; in
    3. je označen v skladu s poddelom Q; in
    4. določen za vgradnjo v določeni zrakoplov.“
- 9) Odstavek 21A.431 se nadomesti z naslednjim:

„21A.431A Področje uporabe

- (a) Ta poddel določa postopek za odobritev načrta popravil ter določa pravice in obveznosti prosilcev za te odobritve in njihovih nosilcev.
  - (b) Ta poddel opredeljuje standardna popravila, za katera se ne uporablja postopek odobritve v skladu s tem poddelom.
  - (c) „Popravilo“ pomeni odpravo poškodbe in/ali vračilo v plovno stanje, potem ko proizvajalec proizvod, delo ali napravo prvič sprosti v uporabo.
  - (d) Odprava poškodbe z zamenjavo delov ali naprav, ki ne zahteva projektiranja, se šteje za vzdrževanje in zato zanjo ni potrebna odobritev po tem delu.
  - (e) Popravilo artikla ETSO se šteje za spremembo projekta ETSO in se obravnava v skladu z 21A.611.“
- 10) Doda se nov odstavek 21A.431B:

„21A.431B Standardna popravila

- (a) Standardna popravila so popravila:
    - (1) v zvezi z:
      - (i) letali z največjo vzletno maso (MTOM) 5 700 kg ali manj,
      - (ii) rotoplani z MTOM 3 175 kg ali manj;
      - (iii) jadralnimi letali, jadralnimi letali s pogonom, baloni in zračnimi ladjami, kot so opredeljeni v ELA1 ali ELA2;
    - (2) ki upoštevajo projektne podatke iz certifikacijske specifikacije, ki jo izda Agencija, ki vsebujejo sprejemljive metode, tehnike in prakse za izvedbo in določitev standardnih popravil, vključno s povezanimi navodili za stalno plovnost; in
    - (3) niso v nasprotju s podatki nosilcev certifikata tipa.
  - (b) Odstavki od 21A.432A do 21A.451 se ne uporabljajo za standardna popravila.“
- 11) Odstavek 21A.432B se nadomesti z naslednjim:

„21A.432B Dokazovanje sposobnosti

- (a) Prosilec za odobritev načrta večjega popravila dokaže svojo sposobnost s tem, da ima odobritev projektivne organizacije, ki jo je izdala agencija v skladu s poddelom J.
  - (b) Z odstopanjem od odstavka (a) lahko prosilec po alternativnem postopku za dokaz svoje sposobnosti zaprosi za soglasje agencije za uporabo postopkov, ki določajo posebno projektivno prakso, vire in zaporedje dejavnosti, potrebnih za upoštevanje tega poddela.
  - (c) Z odstopanjem od odstavkov (a) in (b) prosilec lahko zaprosi agencijo za soglasje za odobritev programa certificiranja, ki določa posebno projektivno prakso, vire in zaporedje dejavnosti, potrebnih za upoštevanje tega dela za popravilo proizvoda iz odstavka 21A.14(c).“
- 12) Odstavek 21A.441 se nadomesti z naslednjim:

„21A.441 Vključitev popravil

- (a) Popravilo se izvede v skladu z delom M ali delom 145, kot je ustrezno, ali pa ga izvede proizvodna organizacija, ustrezno odobrena v skladu s poddelom G, na podlagi privilegija 21A.163(d).
- (b) Projektivna organizacija organizaciji, ki izvaja popravilo, preda vsa potrebna navodila za vgradnjo.“